

Ивана Пламенац
Судија Прекршајног суда у Крагујевцу
контакт: ivanaplamenac@gmail.com

Програм
кандидата судије Иване Пламенац за изборног члана Високог савета судства из реда
судија прекршајних и Прекршајног апелационог суда

Уважене колеге судије,

Генерација смо људи који живе у брзим и неизвесним временима пуним изазова и искушења. Познати амерички лекар и писац Берни Сигел говорио је да кроз све промене и изазове које доноси време, једна ствар остаје константна, а то је наша способност како ћемо на то реаговати. У духу инспиративних речи овог савременог мислиоца, желим да вам се обратим идејом која ме је руководила да прихватим кандидатуру и да се уједно захвалим колегама са којима непосредно сарађујем на указаном поверењу да управо ја то треба да учиним.

Сведоци смо да правосуђе у Републици Србији пролази кроз тренутке где је суштински важно, а у циљу очувања наше професије учинити све да се сачува независност, непристрасност и врати поверење грађана у правосуђе. Двадесет година рада у правосуђу, од чега десет година као судија Прекршајног суда, научило ме је да се независност не брани само прописима, већ управо људским фактором који подразумева колегијалност, достојанство и храброст да се чује глас сваког судије без обзира из ког суда он долази. У том смислу моја кандидатура је вођена идејом да тај глас буде јачи и да одзвања како би прекршајни судови који носе можда невидљив, али засигурно највећи терет непосредног контакта са грађанима постану видљиви и добију подршку и место које заправо и заслужују. Наиме, највећи број грађана наше земље долази у контакт са правосуђем управо преко контакта са прекршајним судом, те се кроз овај контакт врло лако ствара слика и о правосуђу уопште. Због тога је важно схватити значај и улогу коју они имају у систему судске власти.

Као неко ко верује у судски систем којем припада, моја визија је усправно судство, оно које је морално јако, стручно опскрбљено и емпатично, односно осетљиво према потребама сваког грађанина. То је уједно и судство у коме ће се сваки судија осећати виђеним, поштованим и заштићеним, због чега је мотив моје кандидатуре да се достојанство судије врати у срж система и то не само кроз материјално обезбеђење судије кроз зараду, већ и кроз формирање јаким механизма за поштовање рада судија, услова рада и заштите од непримерених утицаја, као предуслова јачања независности.

Високи савет судства, као уставно тело, кроз своје надлежности, посредно утиче на креирање правне политике. Става сам да сваки члан овог тела које је стуб друштва, мора у свом раду да поступа са константном мишљу да појединци, од којих формира судски систем и начин на који им омогућава функционисање, тумачењем и применом закона, у било којој правној материји, утичу на постизање друштвене хармоније, на развој слободне и моралне одговорности, развијање правде и емпатије код народа у чије име ће тај судија одлучивати, а да се притом народ осећа да је заштићен, једнак пред законом и да постоји извесност у примени права. Оваква правна политика је једино могућа са независном судском влашћу као јавним добром, а не повластицом судија, чији је гарант управо Високи савет судства.

Вредности за које бих се залагала као члан Високог савета судства у сврху институционалног обезбеђивања и заштите независности судства, као привилегије сваког појединца су:

Одговоран избор и напредовање судија

Добар судија је особа која поседује знање и интелектуалну зрелост, карактер који одражава моралну снагу, која поседује људску топлину и хуманост, али и осећај дужности. Приликом избора судија и напредовања, посебно се мора обратити пажња на наведене карактеристике. Нарочито водити рачуна о дужини и квалитету искуства након положеног правосудног испита и предност дати кандидатима са джим искуством, наравно уколико задовољавају и остале критеријуме вредновања. Критеријуме процењивати на основу оцене и резултата рада, а која оцена се не сме сводити на статистику. Такође разговори који се обављају са кандидатима су прилика да се кандидати темељнијим разговором сагледају у целини својих карактеристика.

Унапређење професионалног интегритета

Судија мора бити непоколебљив у поштењу, независности, знању и одговорности. Да би се наведено постигло, избор и напредовања судија се мора спроводити по јасним, објективним и мерљивим критеријумима, неопходна је стална едукација и обука која се поред правних вештина и знања мора односити и на интегритет и етику, комуникационе вештине и јавни наступ. Морају се спроводити континуиране обуке судија према њиховим потребама и бити доступне свим судијама, а којим обукама ће равноправно имати приступ и судијски помоћници. Такође, значајно је увести и позитивну мотивацију тако што ће се приликом избора судија и њиховог напредовања, посебно вредновати учешће кандидата у писању стручних радова, учешће у стручним дискусијама и стечена знања сертифицикована за посебне области права. Поред бенефита који би од наведеног имали кандидати за избор и напредовање, исто би допринело јачању њиховог знања и професионалног интегритета, али и унапређењу правне праксе и квалитету суђења, а сам правосудни систем би био транспарентнији, стручнији и уживао већи углед.

Заштита угледа и достојанства судије

Високи савет судства мора благовременом и одважном реакцијом да штити судије од сваког увредљивог, неистинитог или нестручног коментара изнетог у јавности, као и од сваког притиска и непримереног утицаја, како на појединца тако и на правосуђе у целини. Такође, мора реаговати на свако јавно, нестручно, произвољно и тенденциозно коментарисање судских поступака и одлука, које коментарисање се ослања на популарну вољу тренутка. Са друге стране, санкционисањем недостојног понашања судијској функцији ствара се одговорност судије за свој рад и етичко понашање и додатно мотивишу они који своју судијску функцију обављају у складу са етичким кодексом.

Лични и професионални углед и достојанство судија се штити и обезбеђивањем адекватних и достојанствених услова за рад. Што подразумева равномерно обезбеђивање стручне подршке судијама у виду приправника и судијских помоћника, савремене опреме за рад, као и достојанствене и сигурне радне средине.

Достојанство судије подразумева да судија не сме бити изложен материјалној несигурности. Судија мора бити опскрбљен примереном зарадом која је у складу са

одговорношћу и захтевношћу судијске функције, не сме осећати егзистенцијални страх и материјалну несигурност, како у садашњем тренутку, тако и за своје будуће пензионерске дане.

У овом делу заштите угледа и достојанства судије, желела бих да дам кратак осврт на положај судија прекршајних судова. Сматрам да је избор обавезног члана из реда судија прекршајних судова и Прекршајног апелационог суда корак ка пуној интеграцији прекршајних судова у правосудни систем, на равноправним основама са осталим судовима, а која интеграција је започета 2010. године. Судије прекршајних судова су први и најнепосреднији контакт грађана са правосудним системом и прво искуство грађана на основу ког формирају ширу слику о ефикасности, правичности и озбиљности правног система и на основу ког се генерише правна култура и одговорност једног друштва. Управо у сврху заштите угледа и достојанства судијске функције, неопходно је унапредити правни и материјални положај судија прекршајних судова. Наиме, судије прекршајних судова већ дужи низ година обављају судијску функцију под неоправдано неповољним условима, статусно, материјално и просторно, у односу на судије других судова у правосудном систему. Професионални и материјални положај судија прекршајних судова је кључно питање правичности унутар правосудног система. Не сме се дозволити да судије које обављају једнако одговорну функцију буду потцењене у статусном и материјалном смислу, јер се тиме унутар самог система негативно утиче на њихов углед и достојанство. С тим у вези, неопходно је да Високи савет судства активно преузме улогу заштитника положаја свих судија, укључујући и оне који се често неоправдано налазе на маргини система и ако своју улогу врше савесно, стручно и са интегритетом.

Транспарентност и поверење

Неопходно је да изборни члан Високог савета судства из реда судија, буде у сталној комуникацији са председницима судова и судијама. На тај начин ставови, искуства и професионалне потребе судија, као и потребе суда бивају директно пренете у рад Савета и осигурава се да Савет делује у складу са стварним потребама и интересима судија. Дијалогом на наведени начин се јача одговорност и легитимност Високог савета судства. Ефикасна комуникација је кључ за независно, одговорно и достојанствено судство.

С поштовањем,

Ивана Пламенац
